

Uudet hyljekorvaukset 2023

Minna Uusimäki

Käytössä olleet järjestelmät 2000-2022

	Järjestelmä 2000-2001	Hyljesietopalkkiot 2007-2013	Hylje- ja merimetsokorvaukset 2014-2020
Mitä	Hallin ja Itämeren norpan aiheuttamia saalismenetyksiä valtion talousarviovaroista	Suomen elinkeinokalatalouden toimintaohjelman hyljesietopalkkiot (EKTR)	Hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamia saalivahinkoja Suomen toimintaohjelmasta (EMKR)
Kenelle	Ammattikalastajat, jos aiheutuneet saaliin menetykset vähintään 20 % 1997-1999 saadun keskimääräisen saaliin määrästä	Kalatalousyrittäjät, jotka sitoutuivat Itämeren hyljekantojen hoitosuunnitelmaan ja saivat yli 30 % kokonaistuloistaan kalastuksesta. Kalastajan saaliin arvon tuli olla vuodesta 2009 lähtien 8500 €	Rekisteröityneet kaupalliset kalastajat, laskennallisin perustein. Esim. 2020 saaliin tai sen jalostustuotteiden myynnin liikevaihdon keskiarvo yli 10 000 €
Paljonko	Yht. 1,7 milj.€	Maksettavien korvausten määrä oli aleneva laskien 2 milj.€->0.9 milj.€	Yht. 5,2 milj. euroa 31.12.2022 mennessä
Miten	TE-keskukset arvioivat pyyntiruuduittain/alueittain, kalalajeittain ja pyyntimuodoittain keskimääräiset vahinkoprosentit	Käytössä lineaarinen malli, jossa pienempiä saaliin arvoja ilmoittaneiden kalastajien korvausprosentti oli 50 ja korvauksen osuus pieneni saaliin arvon kasvaessa. Korvaukset välillä 2 500-15 000 euroa.	Perustana rannikkokalastussaaliin laskennallinen arvo. Korvaus 15% laskennallisesta arvosta, kuitenkin enintään 7 000 €. Alle 1000 €:n tukea ei myönnetty. Hyljekorvauksen osuus 13 % ja merimetsokorvauksen osuus 2 %.
Korvauksen laskenta	Kalastajakohtaisesti hyljevahinko vahinkoprosentin, kalastuspäivien lukumäärän, käytettyjen pyydysten lajin ja lukumäärän, keskimääräisten yksikkösaaliiden sekä vahinkovuonna myyntihintojen keskiarvon perusteella -22%	Sietopalkkio laskettiin kalastajien saaliin arvon perusteella vuosittaisen saalisrekisterin ja RKTL:n laskemien kalojen keskihintojen perusteella.	Saaliin laskennallinen arvo Luken alueellisten kalan tuottajahintojen ja korvauksen saajan raportointien saaliiden perusteella.
Huomioita	Järjestelmä tuotti väärinkohdentumista, väärinkäytöksiä. Aluekohtaiset tukiprosentit eivät vastanneet aina toteutuneita vahinkoja. Korvausten arviointi oli työlästä. Notifioitu valtioneuvosto	Korvausten maksaminen perustui EU:n EKTR-asetukseen ”vesieläimistön ja –kasviston suojele ja kehittäminen”.	Korvausten maksaminen perustui EMKR-asetukseen: ”korvataan saaliille aiheutuvat vahingot, joita aiheuttavat nisäkkäät tai linnut, jotka on suojeltu”;

Mitä seuraavaksi?

- EMKVR-ohjelma yhdistettynä kansallisiin toimenpiteisiin sisältää useita hylkehaitan vähentämiseen tähtäviä toimia:
 - EMKVR-investointituet suojautumiseen: karkottimet, hylkeenkestävät pyydykset
 - T&K-toiminta (innovaatio-ohjelma ja yritysten kehittämishankkeet)
 - Kalastusvakuutuskorvaukset
 - Halliurosten poistamisavustus
 - Hylkeiden hoitosuunnitelma ja metsästys
- Tarkoitus on kuitenkin jatkaa myös hyljekorvausjärjestelmää
 - Koska järjestelmä kannustaa kalastajaa kalastamaan ja etsimään hylkeistä huolimatta keinoja saaliin ja kalan tarjonnan lisäämiseen
- Pääpaino toimenpiteissä, joilla hylkeiden aiheuttamat vahingot voidaan minimoida

Korvauksen perusteet

- Korvaus nimenä säilyy, vaikka hyljesietopalkkio kuvaisi tuen luonnetta paremmin
 - Merimetsojen aiheuttamat vahingot siirtyvät rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain puitteisiin?
 - Hylkeiden aiheuttamat haitat kalastajille moninaisia, saaliille aiheutetut vahingot vain yksi kokonaisuus
- Korvaus kohdennetaan jatkossakin vain I ryhmän kaupallisille kalastajille, koska käytettävissä olevat rahat eivät lisäännä
 - Pääpaino sopeuttamistoimissa, rahoitus alenee korvauksissa
 - Maksimikorvaus 5 000 €, minimi 1 000 €
- Korvauksen/tuen maksaminen perustuttava EU-lainsäädännön mukaan todennettavissa oleviin tietoihin/laskentaan
- Tarvitaan edelleen yksinkertainen ja yksiselitteinen laskentaperuste. Hallinnollisesti kevyt toimijoille ja hallinnolle.
- Käytetään viralliseen aineistoon perustuvaa helppoa todentamista
 - Rekisteröityjen kalastajien saalisilmoitukset ja Luken hintatilastot
 - Saaliiden laskennassa huomioidaan vain ne saalistiedot, jotka on toimitettu viranomaisille säädetyllä tavalla ajallaan

Muuta ja yhteenveto

- Nopeutetaan hallintoprosessia
 - Lyhennetään hakuaikaa
 - Hyödynnetään mahdollisuudet sujuvoittaa päätösprosessia
 - Maksatushakemus ja –päätös generoidaan automaattisesti myöntöpäätöksen hyväksymisen jälkeen.
 - Oikaisuvaatimusmenettely

	Mitä vanhaa?	Mitä uutta?
Mitä		Vain hylje jäljellä
Kenelle	1 ryhmän kaupalliset kalastajat	
Paljonko		max 5000 €/kalastaja
Miten	Laskenta rekisteröityjen kalastajien saalisilmoitusten ja Luken hintatilastojen perusteella	Saaliiden laskennassa huomioidaan vain ne saalistiedot, jotka on toimitettu viranomaiselle säädetyllä tavalla ajallaan
Hallintoprosessi	Ei erillistä maksuhakemusta	Hakuajan lyhentäminen, päätösprosessin sujuvoittaminen, oikaisuvaatimusmenettely

Kiitos!
Palaute ja kommentit tervetulleita!
minna.uusimaki@gov.fi